

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdurların Korunması

BİLGİLENDİRME KİTAPÇIĞI

Bu kitapçık, T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından insan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunması alanında iş ve işlem yürüten ilgili kamu kurum ve kuruluşları personeline ilişkin özet bilgilendirme yapılması amacı ile hazırlanmıştır.

Şubat 2018
Ankara, Türkiye

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2

İçindekiler

1. İnsan Ticareti Tanımı
2. İnsan Ticareti Göstergeleri
3. Detaylı Göstergeler
4. İş Akış Şeması
5. Muhtemel ve Tanımlanan Mağdurlara Yaklaşımlar
6. Mağdur Tanımlama İşlemleri
7. Mağdur Destek Hizmetleri
8. YİMER 157

1. İnsan Ticareti Tanımı

İnsan Ticareti Nedir?

Kuvvet kullanarak veya kuvvet kullanma tehdidi veya diğer bir biçimde zorlama, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma, kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetim yetkisi olan kişilerin rızasını kazanmak için o kişiye veya başkalarına kazanç veya çıkar sağlama yoluyla kişilerin istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması anlamına gelir.

8-12 YIL HAPİS VE 10.000 GÜN ADLİ PARA CEZASI

Türk Ceza Kanunu'nun 80'inci maddesinde insan ticareti eylemleri suç olarak düzenlenmiş ve bu suçta 8-12 yıl arasında hapis ve on bin güne kadar adli para cezası öngörülmüştür.

**İNSAN
TİCARETİ =
SUÇU**

Suç Eylemi

- Ülkeye sokmak
- Ülke dışına çıkarmak
- Tedarik etmek
- Kaçırarak
- Bir yerden başka yere götürmek
- Sevk etmek
- Barındırmak

Araç Fiiller

- Tehdit
- Baskı
- Cebir, şiddet
- Nüfuzu kötüye kullanmak
- Kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanmak

Amaç Fiiller

- Fuhuş yaptırmak
- Zorla çalıştırmak
- Hizmet ettirmek
- Esarete tabi kılmak
- Vücut organlarının verilmesini sağlamak

Birleşmiş Milletler verilerine göre;

Dünyada 40 milyonu aşkın muhtemel insan ticareti mağduru var.

Bu suç türünden yılda yaklaşık 150 milyar dolar gelir sağlanmakta.

İnsan ticareti, uyuşturucu ticareti ve silah kaçakçılığından sonra en fazla gelir elde edilen 3. illegal faaliyet.

2. İnsan Ticareti Göstergeleri

Mağdurun Görünümündeki Genel Göstergeler

Fiziksel şiddet sonucu olduğu düşünülen yaraların olması (tedavi edilmemiş yaralar, yanıklar vb.).

Belirli iş kollarına ya da çalıştırılma alanlarına ilişkin tipik yarananma ve bozulmaların olması (vücudun belirli yerlerinde el-kol, ayak, cinsel bölgelerde morluklar ve yaralar vb.)

Korku, kaygı, depresif, boyun eğen/uysal durum sergilemesi ve hafıza kayıpları olması.

Yer ve zaman kavramının olmaması.

Maddeye/alkole bağımlı kılınmış olması.

Göz teması kuramıyor ya da gözlerini kaçırıyor olması.

Cinsel yolla bulaşan hastalıklarının tedavi edilmemiş olması.

3. Detaylı Göstergeler

**İnsan Ticareti Suçunun Tüm Görölme
Biçimlerinde Rastlanabilecek
Ortak Göstergeler**

Yaşam standartlarının ve ekonomik gelirlerinin düşük seviyede olması.

Yüksek gelir vaatleri ile aldatılma.

Seyahat masraflarının tacirler tarafından karşılanması.

Düzensiz durumda bulunan mağdurların yetkililere teslim edilmekle tehdit edilmiş/ediliyor olması.

Pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerinin genelde sahte olması.

Pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin başkaları tarafından tutulmuş/ tutuluyor olması.

Kendisine, ailesine ve/veya yakın çevresine karşı şiddet uygulanmış ya da şiddet uygulanacağına dair tehdit edilmiş/ediliyor olması.

Hakaret, taciz, tehdit ve/veya şiddete maruz kalmış olması.

Hareketlerinin doğrudan ya da dolaylı olarak kontrol ediliyor olması.

Bağımsız konuşamıyor, bağımlı davranış sergiliyor olması.

Aileleriyle ve/veya yakın çevreleriyle iletişiminin sınırlı olması ya da hiç olmaması.

İş, yemek, ulaşım ve barınma gibi konularda işverene bağlı olması, bu konularda çalıştırana ödeme yapmaya zorlanmış olması.

Kaldığı yerlerde yüksek güvenlik önlemlerinin olması.

Yetkililere karşı güvensiz kılınmış olması.

Durumunu başkalarına anlatmaktan korkuyor olması.

Hikâyesinde tutarsızlık olması.

ZORLA ÇALIŞTIRMA GÖSTERGELERİ

Genellikle tarım, inşaat ve eğlence gibi emek yoğun ve bedenen yapılan işlerde çalıştırılıyor olması.

Dinlenme günlerinin olmaması ve normalden çok daha uzun süre çalıştırılıyor olması.

Çalışma izinlerinin olmaması.

Gelir elde edememesi ya da vaadedilenden çok daha az gelir elde edebilmesi.

Kazancının kendisinin giderlerinde kullanıldığının söylenmesi ve/veya kazancının çok azına erişebilmiş olması.

Giderleri gerekçe gösterilerek sürekli borçlandırılması.
Para cezası uygulamakla tehdit ediliyor olması.

Çalıştırmanın belirlediği koşullar altında çalışmaya zorlanmış olması.

Çalışılan yerde gruplar halinde kalınıyor olması; beslenme, sağlık ve temizlik gibi temel ihtiyaçlarının yeterince karşılanmamış olması.

Tarımsal veya endüstriyel alanlarda, yıkık yerlerde, barınaklarda, depolarda kalıyor olmaları.

Çalışma ortamını terk edememesi ve hareketlerini kısıtlayıcı önlemlerin alınıyor olması.

Sigorta prim ödemelerinin mevzuata uygun yapılmamış olması.

Başkalarından talimat alıyormuş gibi davranması. Birlikte çalıştığı kişiler dışında başka şahıslarla iletişiminin engellenmesi.

EV HİZMETLERİNDE ZORLA ÇALIŞTIRMA GÖSTERGELERİ

- Yaşadığı evde özel bir alanının olmaması.
- Başkalarıyla paylaşılan ya da uygun olmayan yerlerde kalıyor olması.
- Çalışıyor olmasına rağmen, işverenin resmi makamlara işten ayrıldığını bildirmiş olması.
- İşvereni olmadan evden çıkamıyor olması.
- Emeği karşılığında sadece yemek ve konaklama sağlanması.
- Sosyal güvencesinin olmaması.

CİNSEL SÖMÜRÜ GÖSTERGELERİ

■ Kendisini kontrol eden kişiyi ihbar etmekten korkması, konuyla ilgili hikâyeler uydurması veya yalan söylemesi.

■ Tacirleri tarafından ödeyemeyeceği miktarlarda borçlandırılması ve kendilerine ait paralarının bulunmaması.

■ Cinsel istismara uğramış, kaçırılmış, tehdit edilmiş veya tecavüz edilmiş olması.

■ Cinsel istismar mağdurlarının günlük kıyafetlerinin az sayıda ya da hiç olmaması.

■ Aynı dili konuşmadığı kadınlarla bir arada kalıyor olması.

■ Yerel dilde öğrendiği kelimelerin çoğunlukla cinsel içerikli olması.

■ Kişinin alınıp satıldığına dair bilgi/belgelerin olması.

■ İşe gidip gelirken sürekli eşlik ediliyor olması.

ÇOCUK MAĞDURLARA İLİŞKİN GÖSTERGELER

Çocuğun yaşına ve gelişimine uygun olmayan bir mekanda bulunması.

Açıklanamayacak kadar parasının, pahalı eşyalarının olması.

Alkol ve uyuşturucu deneyimlerinin olması. Uyuşturucu maddeyi taşıyor ya da satıyor olması.

Tanımadığı insanların arabalarına binip iniyor olması.

Kendinden yaşça çok büyük insanlarla ilişki içerisinde olması.

Sık sık kaybolup geri dönüyor olması.

Bir yetişkinin, bir çocuğu refakatsiz/yardıma muhtaç olarak bulduğunu ve çocuğa yardım etmekte olduğunu beyan ediyor olması.

Kendisi için belirlenen miktarda para toplayamadığı ya da çalışmadığı için şiddet görmüş olması.

Aynı uyruktan ya da etnik kökenden olan çocukların gruplar halinde sadece birkaç yetişkinle hareket ediyor olması.

Korkutulmuş veya sindirilmiş olması. Kendi yaş grubuna uygun davranışlarda bulunmuyor olması.

İçerisinde bulunduğu örgüt üyeleriyle birlikte hedef ülkeye seyahat ediyor/etmiş olması.

Organize suç örgütü üyeleri ile aynı ortamlarda bulunması.

Ebeveynleriyle ya da yakınlarıyla iletişimlerinin olmaması.

Yetişkinler olmadan seyahat ediyor olması.

Çocuk için uygun olmayan işlerde çalıştırılıyor olması.

Eğitime erişimlerinin olmaması veya sınırlı olması.

Yasa dışı olarak evlat edinilmiş olması.

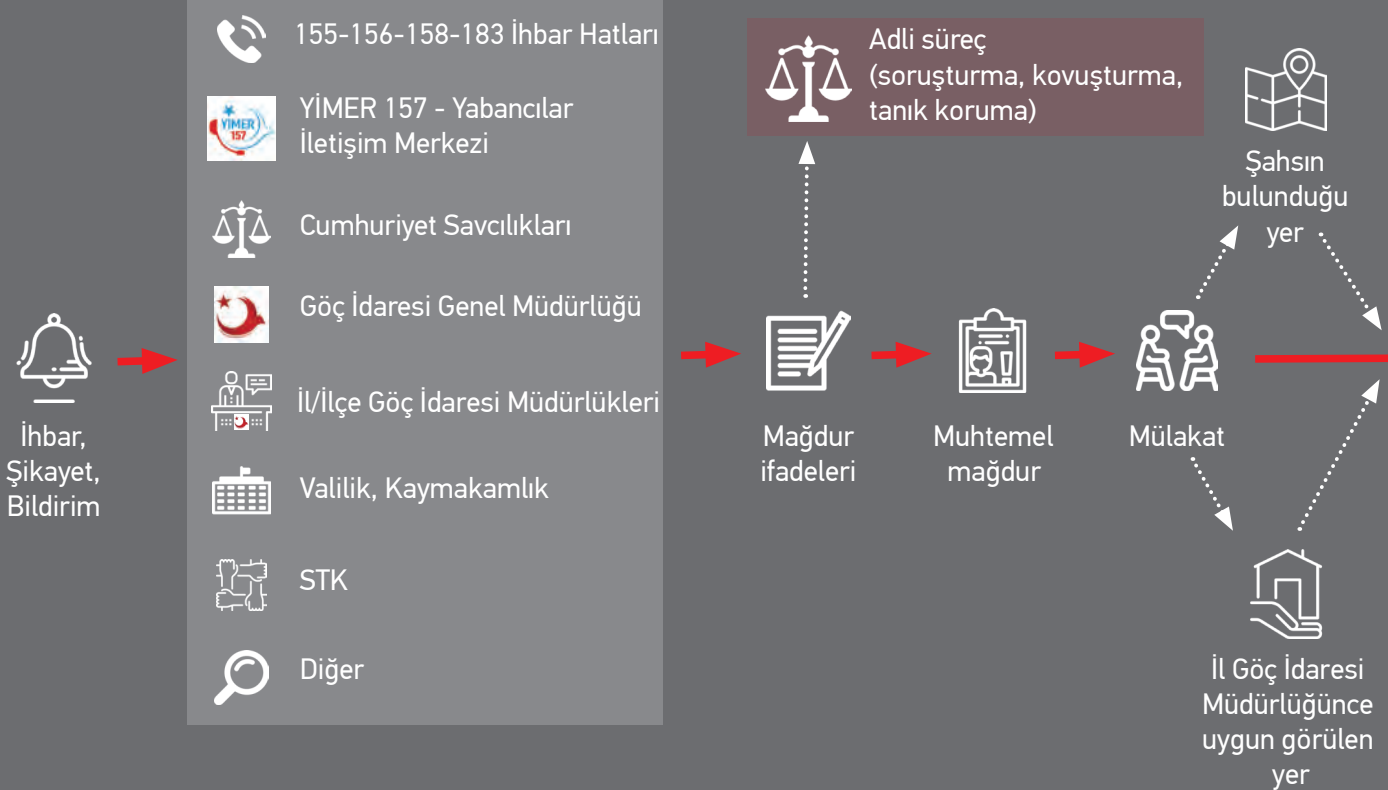

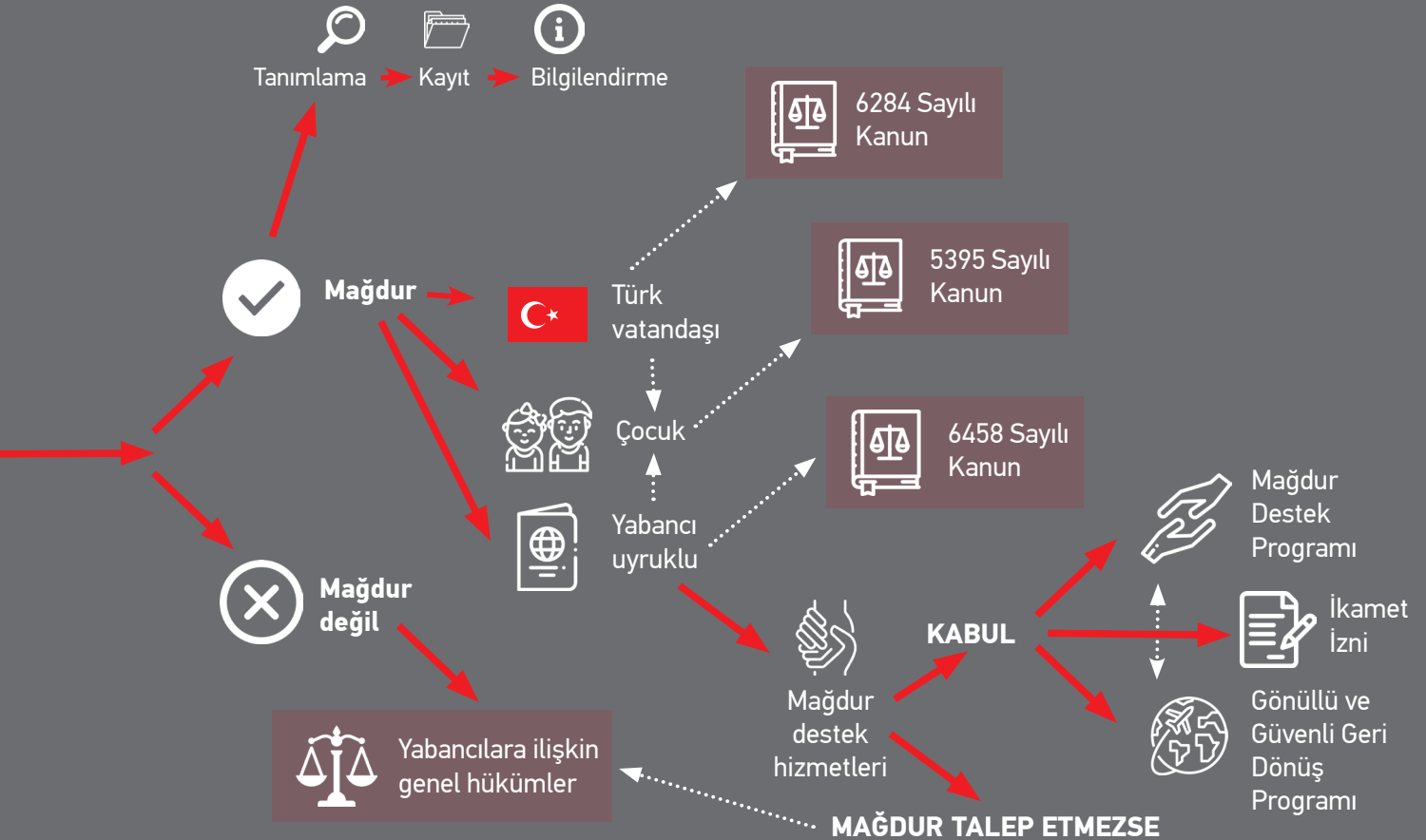
Dilendiriliyor olması.

Kötü koşullarda barındırılması.

4. İş Akış Şeması

5. Muhtemel ve Tanımlanan Mağdurlara Yaklaşım

Hangi Noktalara Dikkat Edilmeli?

Psikoloji

Mağdurlar, sömürü sırasında travmaya maruz kalmış olabilirler (cinsel şiddet, tecavüz, esir tutma, fiziksel şiddet vb.) Bu olaylar kişide “utanma, kendini suçlama, güvensizlik, hafıza kaybı, gelecek kaygısı, öfke” gibi hislerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Mağdurun içinde bulunduğu psikolojik durum göz ardı edilmemelidir. Gerekirse mülakata ara verilebilir.

Travma

Travmaya maruz kalmış kişiler, olayları dağınık anlatılabilirler veya olayları sırasıyla hatırlamayabilirler. Bu durum gözardı edilmemelidir.

Hassas

Mağdurların geçmiş yaşantıları, inançları, alışkanlıkları, baş etme mekanizmaları farklılık gösterebilir; bu yüzden mağdurla görüşmeyi gerçekleştiren kişi, kültürel farklılıklara karşı hassas olmalıdır.

Güven

Mağdur ile görüşmeyi gerçekleştiren kişi arasında uyum ve güven ilişkisinin kurulması önemlidir. Görüşmenin başladığı ilk dakikalarda kurulmaya başlanılan güven ilişkisi, görüşmenin devamını önemli ölçüde etkilemektedir.

Zaman

Mağdurlar, mağduriyet sürecini anlatırken yaşadıklarını tekrar hatırlayacağından zaman zaman kendilerini ifade etmede güçlük çekebilir, ağlayabilirler. Bu durumda mağdur konuşmaya hazır oluncaya kadar mülakata ara verilir.

Kontrol

Mağdurun öyküsü, görüşmeyi gerçekleştiren kişide derin üzüntü/öfke yaratabilir. Bu zor durum karşısında uzman sakin ve nötr kalmalı, duygularını/tepkilerini kontrol edebilmelidir.

Sabır

Mülakat gerçekleştiren kişi, mülakat süresince sabırlı olmalı ve soğukkanlılığını korumalıdır.

6. Mağdur Tanımlama İşlemleri

1

Kolluk birimleri tarafından, yapılan operasyonlarda kişilerin zorla çalıştırılması, fuhuşa konu olmaları, zorla hizmet ettirme, zorla evlendirme, organ ve dokularından yararlanma, çocuk işçiliği, çocukların suçta kullanılmaları ve çocukların dilendirilmesi, evlatlık verilmesi gibi insan ticareti suçu kapsamında değerlendirilebilecek vakalarda **İl/İlçe Göç İdaresi Müdürlüğü** ile irtibata geçilir.

2

Kollukta, görüşme sırasında muhtemel mağdurlardan **Ceza Muhakemeleri Kanununun 234'üncü maddesi** kapsamında olanlara baro tarafından avukat görevlendirilir.

3

Mağdur olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe duyulan kişilerle ilgili olarak, genel adli muayene raporu ve diğer belgelerle birlikte mağdurun **İl /İlçe Göç İdaresi Müdürlüğü**'ne sevki kolluk tarafından sağlanır.

4

Muhtemel insan ticareti mağduruyla **İl/İlçe Göç İdaresi Müdürlüğü** personeli tarafından mülakat tutanağına göre mülakat gerçekleştirilir.

5

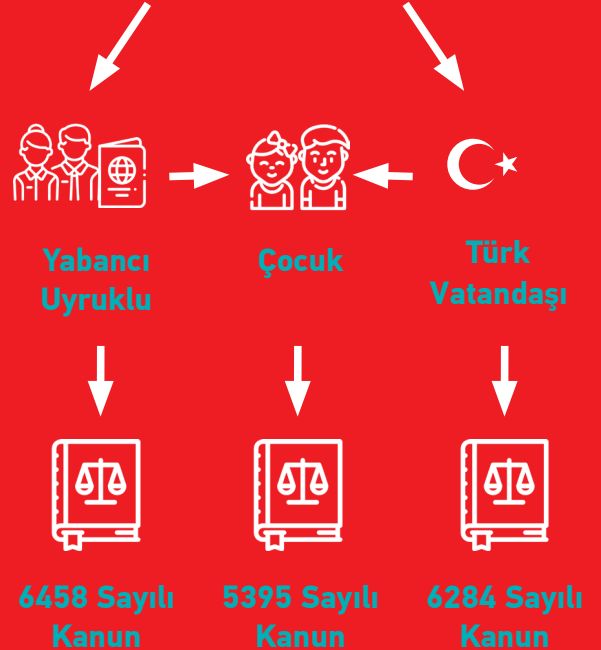
Yapılan mülakat neticesinde kişinin insan ticareti eylemlerine maruz kaldığı yönünde şüphe olduğu değerlendirilirse tanımlama belgesi düzenlenerek kişi **mağdur** olarak tanımlanır.

6

Mağdur olarak tanımlanan kişiye, kendi dilinde veya anlayacağı bir dilde, sunulacak destek hizmetleri anlatılır, sığınmaevine sevk işleminin ardından mağdur yabancı ise **ikamet izni** işlemlerine başlanır.

7. Mağdur Destek Hizmetleri

TANIMLANAN MAĞDUR

MAĞDUR DESTEK HİZMETLERİ

1. Mağdur Destek Programı

Temel ihtiyaçlarını karşılayamayacak düzeyde maddi olanakları bulunmayan mağdurlara Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu kapsamında maddi destek.

Eğitim ve öğretim hizmetlerine erişim konusunda rehberlik.

Sağlık hizmetlerine erişim. Psiko-sosyal destek.

Mağdurun rızası halinde ülkesinin misyon temsilciliklerine bilgi verilir/ temsilciliklerle görüşmesi sağlanır.

Sığınmaevlerinde veya güvenli yerde barınma imkanı.

Hukuki yardıma erişim ve mağdurların yasal haklarına ilişkin danışmanlık hizmeti.

Tercümanlık hizmeti ve diğer hizmetler.

Mesleki eğitim alması ve iş gücü piyasasına erişimi konusunda destek.

2. Gönüllü ve Güvenli Geri Dönüş Programı

Yabancı mağdurun talebi halinde ülkesine veya güvenli üçüncü bir ülkeye dönüşü sağlanır.

8. YİMER 157 Acil Yardım ve İhbar Hattı

- İnsan ticareti mağduru ihbar ve acil yardım çağrıları için,
- Yabancıların Türkiye'ye giriş, Türkiye'de kalış ve Türkiye'den çıkışları ile ilgili soru ve sorunları için,
- Uluslararası koruma ve geçici korumaya ilişkin iş ve işlemler için,
- Yabancıların hak ve yükümlülükleri hakkında bilgi almak için,

- >> Türkçe
- >> İngilizce
- >> Arapça
- >> Rusça
- >> Farsça
- >> Almanca

**7 Gün
24 Saat**

ARAYABİLİRSİNİZ

Bu kitapçık; Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne hazırlanmış, Birleşik Krallık tarafından desteklenen ve Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD) tarafından uygulanan Türkiye'de İnsan Ticaretinin Önlenmesi, Tespiti ve Mücadelesi Projesi (P- TIP) kapsamında bastırılmıştır.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

Adres: Çamlıca Mahallesi 122. Sokak No: 4 Yenimahalle / ANKARA

Telefon: 0 312 422 05 00

Faks: 0 312 422 09 00 - 0 312 422 09 99

E-posta: gocidaresi@goc.gov.tr

magdurkoruma@goc.gov.tr